GAZETA KRAKOWSKA

Nro 37.

Z KRAKOWA DNIA 9 MAIA 1821 ROKU WE SRODE.

Z Warszawy d. 30 Kwietnia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KROLA POLSKIEGO, &c. &c. &c.
Xiążę NAMIESTNIK Królewski
w Radzie Stanu.

Na przełożenie Kommissyy Rządowych Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, tudzież Spraw Wewnętrznych i Policyi, postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Termin do wystawy Tworów sztuk pięknych, tudzież płodów przemysłu kraiowego, oznaczony postanowieniem Naszem z dnia 30 Maia 1818 na ten ieden raz, na dzień 1go Września roku bieżącego odkładamy.

Uskutecznienie tego postanowienia Kommissyiom Rządowym, do których należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 17 Kwietnia 1821 roku.

(podpisano) *Zaiączek.*

Minister Spraw Wewnętrznych
i Policyi
(podp:) T. *Mostowski.*
Radca Sekretarz Stanu, Jen: Brygady
(podp:) *Kossecki.*
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Zgodno z wypisem:
Sekretarz Jen. Kom. R. W. R. O. P.
Głuszyński.

Z Petersburga d. 5 Kwietnia d. k.

Podług Gazety Senackiey z dnia 2 Kwietnia: W Naywyższym J. C. M. Ukazie, do Rządzącego Senatu, z własnoręcznym podpisem J. C. M. roku 1821 wyrażono.

Dnia 18 Stycznia. Przedstawione od Chersońskiego woiennego Gubernatora wiadomości o teraźnieyszym stanie Nagayców, mieszkaiących w Powiecie Melitopolskim w Gubernii Tauryckiey wyświecaią:

1) *Że* większa część tego narodu podług rozporządzeń, przedsięwziętych na skutek urządzenia wydanego w roku 1805,

względem rządzenia niemi, porzuciwszy życie koczuiące, osiedli sposobem stałym w założonych przez siebie osadach. — 2) Że niektórzy z Nagayców, podług stanu kapitałów swych, maią zamiar prowadzić handel na prawach, stanowi kupieckiemu i mieyskiemu danych, i w tym celu osiadać w bliskości rzeki Obytoczney. — 3) Że w ostatniem tem mieyscu zabudowano już przeszło 60 kram i prowadzi się handel wewnętrzny różnemi produktami: — 4) Że oni oświadczyli chęć, ażeby tam było zabudowane miasto pod imieniem Nagayska

Ze wszystkich tych względów, uznaiąc założenie tego miasta pożytecznem dla tego kraiu, równie dla widoków narodowego przemysłu, iak i dla wpływu, pochodzić ztąd mogącego na cywilizacyią Nagayców, Rozkazuiemy:

1) Miasto Nagaysk założyć na tem mieyscu, gdzie teraz znayduie się osada Obytoczne, nad rzeką tego imienia, wpadaiąca do morza Azowskiego. — 2) Nagaycom, którzy zechcą w niem osiadać, dać ulgi na lat 10 od wszelkich podatków skarbowych. — 3) Pozwolić osiadać w tem mieście i innych narodów ludziom z takąż ulgą. — 4) Ulgę tę rozciągnąć i do tych, którzy do nastania tego rozkazu osiedli w miasteczku Obytocznem. — 5) Ulgę liczyć od daty zamieszkania każdego. — 6) Samo zapisanie się do tego miasta nie daie żadnego prawa do ulgi, ale potrzeba, ażeby zapisuiący się osiadł w niem sposobem trwałym. *(Reszta potem.*

Z Wiednia d. 2 Maia.

N. Cesarz nakazał w wszystkich swoich kraiach publiczne po Kościołach modły na podziękowanie Wszechmocnemu za pobłogosławienie słusznem Jego zamiarom maiącem na celu spokoyność świata przeciw zgubnem zamachom. Rzeczone modły rozpoczęły się d. 30 z. m. z wystawieniem w tuteyszym Metropolitalnym kościele.

W Niedzielę Wielkanocną w kościele katedralnym w Laybach o godzinie 10 zrana odprawione zostało nabożeństwo z odśpiewaniem *Te Deum* na podziękowanie Bogu za prędkie przez połączony C. K. Austryiacki i Sardyński oręż przywrócenie spokoyności i porządku w Piemoncie. Znaydowali się na tem nabożeństwie NN. Cesarstwo nasi, Cesarz Alexander, Arcyxiężna Klementyna z Małżonkiem swoim Xciem Leopoldem Salerno, wszyscy obecni tu Ministrowie i dyplomatyczne osoby, tudzież władze cywilne i woyskowe.

Dostrzegacz Austryiacki zawiera z Włoch co następuie:

Królestwo Sardyńskie.

Gazeta Piemontska z d. 17 Kwietnia ogłosiła następuiący list Xcia Genewe̜ńskiego do Wodza naczelnego woysk Królewskich, Hr. Latour, który w rozkazie dziennym oznaymił go zaraz woysku:

Kochany Hrabio Sallier de Latour! Znakomite usługi, które WPan w teraźnieyszych tak ważnych i tak trudnych okolicznościach uczyniłeś, odpowiedziały zupełnie naszemu mniemaniu o WPana gorliwości i talentach Pośpieszamy zatem z szczególnieyszą radością dać WPanu przez ninieysze pismo publiczny dowód naszego szacunku i ukontentowania. Jest także naszem zamiarem, ażebyś WPan tey części Królewskiego woyska, która pomimo wiarołomne namowy kilku zwodzicielów

utrzymała nieskażony honor oręża, oświadczył szczególnieysze nasze ukontentowanie i zapewnił ią, że okazaney w rożnych częściach Królestwa przez rozmaite korpusy wierności, iako też stałey i chwalebney postawy połączonego woyska w d. 8 Kwietnia pod Nowarą nigdy niezapomniemy, które w zaufaniu i przewadze dobrey sprawy dzielnie oparło się nierozsądney groźbie kupy rozpaczaiących buntowników, i w oczach naszych Sprzymierzyńców, którzy nam wspaniale na pomoc przybyli, dawną sławę woyska Królewskiego utrzymały. Chwalebny ten przykład doydzie z wdzięcznością do naszey potomności, i posłuży nazawsze do zachowania w piersiach naszych woiowników uczuciów honoru, wierności i posłuszeństwa ku prawey władzy, bez których szlachetny stan woyskowy, będący ozdobą i podporą społeczeństwa, stałby się iey chłostą i zakałem. — W Modenie d. 11 Kwietnia 1821 r.

Karol Felix.

Uniwersytet Turyński został zamknięty i uczącey się młodzieży z prowincyy, która niema stałego mieszkania w Turynie, nakazano udać się niezwłocznie do swych domów. Sądzą, iż nauki i examina rozpoczną się dopiero w Listopadzie.

Królestwo obu Sycyliy.

Dziennik Królestwa obu Sycyliy z d. 12 Kwietnia zawiera pod tymże dniem wyrok Królewski, stanowiący: Że Król pragnąc utrzymać zaufaniem swoim powołane do służby Kościoła i kraiu osoby, te tylko oddala, które nadużyły iego zaufania. Tym celem wyznaczone są 4 kommissyie, które maią zlecenie roztrząsać postępowanie wszystkich świeckich i klasztornych Xięży, wszystkich od nayniższego aż do naywyższego stopnia urzędników kraiowych.

Wyrokiem z d. 16 Kwietnia wyznaczona została podobnaż kommissyia do roztrząsania postępowania woyskowych osób.

Wyrokiem z d. 14 Kwietnia zabroniony iest surowo rozpoczęty w rożnych okolicach Królestwa przez niektóre osoby pod pozorem dobra publicznego i przywiązania do osoby i sprawy Króla zaciąg do woyska. Przestępcy tego zakazu maią bydź natychmiast pochwyconemi i więzieniem od 6 miesięcy do roku ukaranemi.

Mianowany przez Króla Ministrem policyi Xże Canosa przybył d. 13 Kwietnia do Neapolu i zaraz swoie urzędowanie obiął.

Wydanem przez Jeneralną dyrekcyią policyi pod d. 14 Kwietnia oznaymieniem Jenerał Wilhelm Pepe ogłoszony iest zdraycą oyczyzny, i za pokazaniem się w kraiu ma bydź iako taki karanym.

Do wszystkich prowincyonalnych Intendentów wyszedł rozkaz, aby wszędzie ciągnęli dalej publiczne roboty i pracowitey i ubogiey klassie ludzi dali sposobność zarobku.

Mianowany Namiestnikiem Królewskim w Sycylii Kardynał Gravina uwiadomił o tem pod d. 3 Kwietnia wszystkie władze tey wyspy.

Znany Opat Minichini miał zostać uwięziony.

D. 18 Kwietnia deputacyia złożona z Margr. de Santa Cramo, Xcia Lusciano, Barona Gennarano Bommacaro, Kawale-

ra Józefa Buoncoro i Mistrza obrzędów Valentino, wyiechała do Rzymu, dla złożenia N. Królowi w imieniu mieszkańców stolicy Neapolu hołdu posłuszeństwa i wierności, tudzież wyrażenia życzenia, aby J. K. M. raczył iak naypręd;ey do stolicy powrócić.

Z Paryża d. 21 Kwietnia.

Izba Deputowanych roztrząsa teraz proiekt do ustawy względem wywozu z kraiu zboża, który następować ma podług czworakiego podziału departamentów, gdy cena hektolitru (blisko nasz korzec) zboża spadnie na 16, 18, 20 i 22 Fr. Kommissyia proponowała drobnieyszy ieszcze podział. P. Lastour proponował nadewszystko zabronienie wprowadzenia zboża z Odessy, gdyż rolnik nasz nie może podług tamteyszey nizkiey ceny swoiego zboża sprzedawać. Hr. Castelbaiac oswiadczył: Gdyby Minister spraw wewnętrznych, który skargi rolników nazywa przesadzonemi, zechciał departamenta zwiedzić, a mianowicie Gersy, przekonałby się, iż tam musiano przeszło 7000 hektolitrów zboża sprzedać na zebranie kwoty 113,000 Fr. odpowiadaiącey miernemu tylko czynszowi z iednego Ministrowskich pałaców.

Na posiedzeniu d. 16 b. m. teyże izby wyrazili PP. Corcelles i Girardin obawę, iż w teraźnieyszych okolicznościach obce woyska przestąpić mogą granice Francyi, dla rozciągnienia także woyny na Hiszpaniią i Portugaliią. Minister spraw zagranicznych odpowiedział na to: że znayduią się ludzie, którzy tę obawę w drugich wmawiaią, lecz większość narodu nie troszczy się o to, polegaiąc na szacunku, który Monarchowie Europeyscy dla Króla Francuzkiego maią. Ta odpowiedź nie zaspokoiła iednak Jen. Foy i wyraził: "że gdy Austryiacy zaięli całe Włochy, a Rossyianie szybkim postępuią krokiem, Francyia nie może zostawać bez obawy, zwłaszcza gdy naylepsi officerowie codziennie opuszczaią swoie obozy.", — Wyrazy ostatnie sprawiły powszechne nieukontentowanie w izbie

J. K. M. obrał iuż 12 Dam mieyskich, które znaydować się będą na obiedzie Królewskim z powodu chrztu Xięcia Bordeaux, i 12 innych, które towarzyszyć będą na tenże obiad Xiężnom Angouleme i Berry. Zrana d. 1 Maia we wszystkich twierdzach państwa nastąpi z dział po 21 wystrzałów. Z powodu tegoż chrztu mianowanych bydź ma 4 Marszałków, 12 jenerałów poruczników i rozdane będą ordery woyskowe.

Z sali Marszałkowskiey w Tuilleries wyniesione zostały do muzeum wizerunki zmarłych Marszałków Xiążąt Wagram, Montebello, Istryi, Esslingi, Valmy i Castiglione, Hrabiów Perignon i Serrurier, a na ich mieysce zawieszono wizerunki Margr. Beurnonville, Xcia Coguy, Margr. Viomesnil, Xiążąt Dalmacyi i Eckmühl.

Xże Belluny założy d. 1 Maia w Lionie w imieniu Xcia Angouleme pierwszy kamień na podnożek posągu Ludwika 14go, który wystawiony będzie na placu Ludwika wielkiego.

Miasto Sedan, w którem Turenne pierwsze uyrzał światło, wystawi temu bohaterowi piękny pomnik.

Podług pism naszych Król Sardyński nada kraiowi swoiemu dogodną konstytucyią, która rożnić się iednak bardzo będzie od Hiszpańskiey.

Kupcy Marselscy podali znowu izbie

Deputowanych prośbę o zniesienie monopolium tabaki.

Z Frankfo tu d. 20 *Kwietnia.*

Seym związku Niemieckiego na zupełnem posiedzeniu d. 9 b. m. przyiął iednomyślnością proiekt w 24 artykułach względem urządzenia woyska związkowego i w organiczną ustawę związku Niemieckiego zamienił, poczem zawiesił posiedzenia swoie do 14 Maia. Prezes Seymu, Hr. Buol-Schauenstein, korzystaiąc z krótkiego tego spoczynku, przedsięwziął dziś podróż do Paryża, zkąd w powrocie swoim odwiedzi syna swoiego w Bruxelli.

Król Niderlandski oczekiwany tu w krótce iest w przeieździe do Wiednia, dla widzenia się z N. Cesarzem Rossyyskim.

Ufność nie zdaie się to ieszcze powracać. Toż samo dzieie się i w Hollandyi. Losy drugiey pożyczkowey lotteryi Rothschilda proponowane były w tych dniach po niższey cenie nad ich bieg do sprzedania, i dom Rothschilda zniewolony był odkupić znaczną liczbę tych papierów, dla zapobieżenia dalszemu ich spadaniu. — Miasto nasze miało w tym roku szczęście wygrać w tuteyszey mieyskiey lotteryi dwa główne losy na 200,000 i 100,000 Zr. Obie summy użyte będą na spłacenie części długu woiennego miasta naszego.

Królewsko-Pruska Dyrekcyia muzeum starożytności w Nadreńskich prowincyiach zakupiła znaczny i bogaty zbiór Rzymskich bronzów, które zmarły Xże Isenburgski od wielu lat z wielkim kosztem i pracą z wynalezień w okolicach Renu i Mozeli zbierał. Przedmioty, któremi to muzeum przez ten zakup zbogacone zostało, składaią się z wielu popiersiów Rzymskich Cesarzów, stoiących Kommoda, Antoniusza i Merkura od 14 do 15 cali wysokich, Mitridata z napisem, leżącego i ofiaruiącego Herkulesa z srebrnemi oczami, — znaleziony został pod Schwezingen, — daley około 40 Bożków, przepyszne lampy, czary ofiarne, różne naczenia, i t. d., wszystko z bronzu, popiersie Witeliusza z marmuru, i t. d.

Z Londynu d. 20 *Kwietnia.*

Zawieszone d. 16 spory w wyższey izbie względem billu za Katolikami, ciągnęły się daley d. 17 i Xże Jorku mówił naypierwszy przeciw billowi, lecz mówił tak cicho, iż na galeryi mało go słyszeć można było. Dosłyszano iednak z iego mowy co następuie: — Panowie! wezwanemi iesteście do przyięcia środku, o którym nawet naygorliwsi iego obrońcy powiedzieć nie mogą, ażeby w religiynem urządzeniu kraiu naszego nie uczynił wielkiey zmiany. Bill ten sprzeciwia się zupełnie zasadom, które rewolucyia r. 1688 zaprowadziła i przez które zabezpieczone zostało następstwo tronu rodzinie moiey. W dawnieyszych czasach sprzeciwiałem się iuż podobnemu środkowi, i wszystko, co późniey o tem czytałem, utwierdziło mnie bardziey w moim mniemaniu, że to iest rzecz niebezpieczna i mieysca mieć nie powinna. Od dawna iestem tego zdania, że Protestantska nauka stanowi istotną część konstytucyi naszey, a w mowie będący środek tamowałby iey rozszerzenie i wpływ. Wynurzaiąc te moie uczucia, spodziewam się, że mnie nikt nie poczyta za nietoleranta. Przyznaię każdemu poiedynczemu człowiekowi wolność wyzna-

wania swey religii; ale urzędnicy stanu, a zwłaszcza tacy, którzy zasiadaią i maią głos iako prawodawcy, dawać powinni dostateczną rękoymią, że sprawować się będą iako posłuszni i wierni poddani.

Hr. Darnley mówił po Xciu Jorku i wyraził swoie zadziwienie, iż z ust teraźnieyszego Następcy tronu słyszał takie oświadczenia. Popierał gorliwie bill, i dodał: że ieżeli teraz nie przeydzie, tedy czy prędzey, czy późniey przyiętym bydź musi, ponieważ narod nietylko staie się codziennie oświeceńszym, ale nadto przekonywa się o sprawiedliwości takowego środka.

Wielki Kanclerz mówił naymocniey przeciw billowi, wyszukiwał iakie tylko mógł dowody, dla przekonania izby, iak wielkiem niebezpieczeństwem grozi przypuszczenie Katolików do publicznych urzędów; że warunki w teraźnieyszym billu nie zaspakaiaią ani iedney ani drugiey strony; że w iakimkolwiek bądź czasie i pod iakim bądź kształtem wytoczy się rzecz ta do izby, zawsze z obowiązku swoiego sprzeciwiać się wszystkiemi siłami będzie przypuszczeniu Katolików do urzędów kraiowych.

Hr. Liwerpool (Minister pierwszy) mówił także przeciw billowi i był tego zdania, że pozwoliwszy Katolikom na palec, oni przyczynią sobie w czasie na dłoń, i nakoniec przytłumią religiią Protestantską, gdyż nauka ich i zasady wkładaią na nich obowiązek czynienia iak tylko naywięcey bydź może nawróceńców. — Spory względem tego billu trwały aż do godziny w pół do czwartey z północy i gdy przyszło do głosowania, okazało się 159 głosów przeciw, a 120 za billem, a zatem 39 głosami został ią razą odrzucony.

Liczba świeckich naszych Parów wynosi właśnie 500, pomiędzy którémi znayduie się 39 którzy te godności za żonami otrzymali.

Gdy znaczna liczba prośb o reformę Parlamentu, poprzedzaiących ważne wniesienie P. Lambton, do izby niższey wprowadzoną została, zabrał P. Lambton d. 17 głos i wniósł dzieło swoie o reformie Parlamentu, za którego pomyślność zasełał zapewne P. Burdett z swoiego więzienia do Nieba modły. Nie znaydował się na tem posiedzeniu Margr. Londonderry (Minister Castlereagh) i nader niewielka była liczba członków tak z strony oppozycyyney iako i Ministrowskiey, lecz to nie wstrzymało P. Lambton od zamierzonego celu i rzekł: Kray stęka pod okropnym uciskiem; ucięża nas 850 mill. Fs. długu i lud składać musi 53 mill. rocznie; fundusz umorzenia iest tylko uroiony i ieżeli teraźnieysze systema dłużey trwać będzie, niema podobieństwa, abyśmy kiedy dług spłacić mogli, owszem powiększać się będzie; handel i rzemiosła upadły i wszędzie nies ychać iak tylko narzekania; podczas pokoiu mamy gotowe woysko, które kray ogromne kosztuie pieniądze, i tym, którzy ten środek ciągle utrzymuią, przypomnieć tu muszę, że własnie gotowe woysko zwaliło z tronu Jakóba 2go, słowem nędza w kraiu doszła do naywyższego stopnia, i ieżeli przez dzielne środki nie będzie temu śpieszno zaradzonem, tedy znaydziemy się nietylko w pożałowania godnym, ale nawet w niebezpiecznym stanie. Rzuciwszy okiem na inne kraie, mało i tam pociey

szaiącego znaydziemy; tam, równie iak tu nie widać iak tylko zdradę i przekupstwo. Wszystkie zapewnienia utrzymania narodowego honoru, są czczemi słowy, i systema obcey naszey polityki poniżyło nasz charakter w oczach świata; iesteśmy wzgardzonemi, poniżonemi i nikt nam więcey nie ufa. Tu przebiegł P. Lambton wszystkie dawnieysze statuta i ustawy kraiowe, i okazał iak się z czasem zmieniały, &c. wyiaśnił izbie swóy plan dążący do zupełney reformy niższey izby, przez rozserzenie prawa obieralności, roczni parlament, i t. d. Dla roztrząśnienia iego proiektu żądał wyznaczenia kommissyi. PP. Whitbread, Hobhouse i Wilson popierali iego wniosek. Nie ukończyły się iednak dnia tego spory, ale na wniosek Kanclerza skarbowego odłożono ie do dnia następnego. — Nazaiutrz d. 18 przyiaciele P. Lambton oświadczyli się za wyznaczeniem kommissyi, która podałaby środki do umiarkowaney reformy, ale na plan iego się nie zgadzali. Kanclerz skarbowy w przymówieniu swoim wyraził: P. Lambton mówił między innemi o wpływie korony; lecz zastanowić się należy, iak wielka z drugiey strony znayduie się waga; widzi każdy iak wolno opisywane są obrady parlamentu i iak krytykowany iest każdy poiedyńczy członek i samowładny czyn korony. Wolność druku tak iest wielka w kraiu naszem, iż cudzoziemcy czytaiąc śmiałe artykuły w naszych pismach sądzą, iż Angliia znayduie się w przepaści rewolucyi, a przecież to iest tylko skutkiem wolności prass. — P. Canning oświadczył, iż nie czyni żadnych uwag nad tym przedmiotem, ponieważ nie widzi w izbie, ani P. Lambton, ani popieraiących iego wniosek. — Tu przystąpiono do głosowania i za wnioskiem P. Lambton były 43 głosów, a 55 przeciw niemu — Izba przystąpiła potem do innych materyy, i gdy we dwie godziny powrócił P. Lambton z swoiemi przyiaciołmi do izby, zadziwił się bardzo, że iuż na iego wniosek głosowano i upadł. Niektóre członki wstrzymać się nie mogły od śmiechu na powrót P. Lambton, o co ten rozgniewany, żalił się przed Mowcą, ale nie otrzymał zadosyć uczynienia. — P. Brougham, który nie oświadczył zdania swoiego względem wniosku P. Lambton, rzekł, iż to iest traf, który każdego członka spotkać może; ubolewał, że wniosek upadł, ale nieobecność P. Lambton nie mogła wstrzymać względem niego sporów.

D. 19 Lord Bentinck zapowiedział, iż po świętach Wielkanocnych wniesie o udzielenie izbie niektórych papierów tyczących się Sycylii. P. Humme zapowiedział także wniosek względem postępowania P. Maitland i systematu rządowego na wyspach Jońskich. Izba niższa odroczyła potem swoie posiedzenia do 30 Kwietnia, a wyższa do 10 Maia.

Wczoray w wielki czwartek wedle zwyczaiu rozdano w kaplicy Whitehall pomiędzy 59 ubogich mężczyzn i 59 kobiet Królewskie podarunki, dla tego w liczbie 59 ponieważ J. K. M. 59ty rok liczy. Każde z nich otrzymało w czystey serwecie kawał mięsa i bułkę białego chleba, na półmisku 30 śledziów, dwa wędzone łososie, 2 nasolone stokfisze i 4 bochenki chleba. Odebrawszy to wszystko, powstali i spełnieli z drewnianey czary zdrowie Kró-

lewskie. Po południu zebrali się powtórnie do kaplicy na nabożeństwo; mężczyźni otrzymali trzewiki, pończochy, bieliznę, &c. a niewiasty zamiast tego po 1 funcie szterlingów i 15 szylingów. Daley otrzymali każdy mężczyzna i kobieta w czerwonym skórzanym worku po iedno funtowym bilecie skarbowym, a w białem skórzanym po 59 srebrnych pensów. Po ukończonych obrzędach otrzymało ieszcze każde z nich czarę wina. Pierwey ieszcze rozdano z zlecenia Króla 800 ubogim podarunki. Damy obecne na tych obrzędach odkupiły od ubogich białe woreczki z srebrnemi pęcami i za każdy zapłaciły po 2 funty szterlingów w papierach.

Przybył tu z Madagaskar Xże Ratafe z 10 kraiowcami z tey wyspy z zatwierdzonym traktatem przez Króla Radami Madagaskaru, mocą którego zniesiony tam iest iarmark na niewolników.

Gazeta Goniec zapewnia, że Król niezawodnie przedsięweźmie podroż do Irlandyi.

Umarł tu niedawno Doktor Herschel, brat sławnego naszego Astronoma.

Jeden z tuteyszych rzeźbiarzów ma w robocie dwie figury z marmuru, wystawiające w całey wielkości Margr. Londonderry, z których iedna przeznaczoną iest dla Cesarza Austryiackiego, a druga dla Cesarza Alexandra.

W Pl mut założył się officer, iż przebrany za starą kobietę chodzić będzie po mieście i sprzedawać szczypki bez bycia poznanym. Jakoż wygrał zakład, bo nie był poznany.

Z Sztokólmu d. 20 Kwietnia.

Po ukończeniu woyny przeciw Francyi w r. 1814 zebrano w Szwecyi przez podpisy znaczne summy na wystawienie domu dla inwalidów na wzór Paryzkiego. Lecz nie było zgody, czyli zakład ten ma bydź w stolicy lub też w prowincyi wystawiony; teraz zgodzono się na ostatnie, i Król darował na ten cel leżący o ćwierć mili od miasta zamek Ulrichsdal.

Podług urzędowego doniesienia znaydowało się w składach koronnych d. 28 Lutego 80,737 beczek żyta (beczka blisko 2 korce) 74,092 ięczmienia, 21,129 beczek owsa i 310,771 konewek wódki. (Konewka 3 kwarty.)

Od dopełnienia w r. 1820 przez nasz rząd wszystkich obowiązków względem Barbaryyskich Mocarstw, żyiemy z temi rządami w naylepszych stosunkach; lecz zaprzeczyć nie można, że ta przyiaźń za nadto drogo kosztuie. Do końca Stycznia nie były ieszcze w Algierze korsarskie okręty uzbroione i dopiero na wiosnę wyyść maią pod żagle. Konsulowi Hiszpańskiemu nie pozwolił Dey tamteyszy w brew traktatowi wyiechać za pozwoleniem swoiego rządu do Madrytu. Wystawione na rząd Neapolitański za tegoroczny haracz wexle powróciły do Algieru niezapłacone.

Królewic Następca tronu zachorował d. 17 b. m. na piersiową gorączkę z krwiotokiem z nosa. Puszczono mu po dwa razy krew i krwiotok zatrzymano, lecz iest nader słaby.

Rządowa nasza gazeta zaprzecza wieści o nadzwyczaynem u nas uzbraianiu. Uzbroione są tylko dwie fregaty i trzy małe statki; z pierwszych iedna krążyć będzie pod Helsingborg, a druga po środziemnem morzu, dla zasłonienia handlu naszego, a ostatnie pod naszemi brzegami, dla przeszkodzenia przemycaniu zakazanych towarów.

DODATEK DO Nro 37. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 9 MAIA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Orsowy d. 6 Kwietnia.

Z Stambułu nadeszły tu nader smutne doniesienia. Grecy ułożyli plan zapalenia miasta i zabicia W. Sułtana z iego Dworem, lecz zamach ten odkryty zawczasu i zniszczony został. Dla odkrycia sprawców tego zamachu, iako też powstania Greków, kazał rząd wielu znakomitych Greków i Biskupa Nikomedyi po nayokrutnieyszych męczeniach zamordować. Pospolstwo zachowało się dosyć spokoynie, ponieważ widziało, iż sam rząd oznaczył ofiery i codziennie po 20 do 30 każe ich ścinać. Wszystkie bez wyiątku odpływaiące z kanału okręty są przez Turków przetrząsane, i naznaczona iest kara śmierci na każdego, ktoby Grekowi do ucieczki dopomógł. Przybyłe do tey stolicy z Azyi woyska obdzieraią i znieważaią każdego Franka (Chrześciianina) którego natrafią za głównemi ulicami — Z Multan i Wołoszczyzny niemamy żadnych pewnych doniesień.

Z Włoch d. 16 Kwietnia.

Nietylko na wyspie Elbie, ale także w Florencyi i Liwornie okazały się razem ślady spisku, które iednak przez szybkie uwięzienie wskazanych osób zaraz zniszczone zostały. Mówią, iż ieden z uwięzionych, którego z Liworna do Florencyi przywieziono, gdy d. 25 Marca dowiedział się o uwięzieniu iego wspólników, rzucił się oknem z 4go piętra i na mieyscu zabił.

W Rzymie Sekretarz stanu, Kardynał Consalvi, wydał d. 10 b. m. w imieniu Oyca S. surowy edykt przeciw taynem towarzystwom.

Z Lizbony d. 4 Kwietnia.

Podług doniesień z Brazylii panuie tam od czasu, iak N. Król przyiął konstytucyią naywiększa radość.

Jedna fregata i 2 brygantyny odpłyną niebawnie ztąd do wysp Azorskich, dla dopomożenia tamteyszym mięszkańcom życzeniu ogłoszenia Portugalskiey konstytucyi, czemu sprzeciwia się tamteyszy Jenerał kapitan.

Drugi oddział zasad konstytucyi naszey zawiera następuiące rozrządzenia: 1) Naród Portugalski składa się z wszystkich Portugalczyków w obu półkręgach. 2) Religia iest Rzymsko-Katolicka. 3) Rząd iego iest monarchiczno-konstytucyyny z zasadami stanu, które przepisuią obowiązki 3 Władz. 4) Panuiącą Dynastyią iest Dom Braganza. Królem naszem iest Jan VI a po nim następuią prawi potomkowie prawem pierworodztwa. 5)

Samowładność iest w narodzie, który iest wolny i niepodległy i nigdy niczyią własnością bydź nie może. 6) Narodowi tylko służy prawo nadania sobie przez prawnie obranych reprezentantów konstytucyi. To kardynalne prawo obowięzuie tylko dotąd mięszkańców Portugalii i Algarbi, których reprezentuią teraz prawnie zebrane Stany. Konstytucyia będzie wspólną dla Portugalczyków w innych częściach świata, skoro przez prawnie obranych reprezentantów oświadczą, że taka iest ich wola. 7) Skoro konstytucyia przez teraźnieysze Stany przyiętą zostanie, nie może bydź ani w całości, ani w poiedynczych artykułach przed 4 latami po iey ogłoszeniu zmienioną. Na owczas nawet potrzeba, aby dwie trzecie części deputowanych zgodziło się na zmianę i deputowani muszą bydź do tego osobnemi pełnomocnictwami upoważnionemi. 8) Konstytucyia określi dokładnie oddział trzech władz, to iest prawodawczey, wykonawczey i sądowey. Władza prawodawcza iest przy Stanach z zastrzeżeniem sankcyi Królewskiey, który iednak niema wyraźnego, ale tylko wedle przepisów w konstytucyi czasowe Veto. To rozrząd epie nie ściąga się do nadanych przez teraźnieysze Stany ustaw, ponieważ te nie ulegaią żadnemu Veto. Władza wykonawcza iest przy Królu i iego Ministrach, którzy ią w imieniu Króla sprawuią. Władza sądowa składa się z trybunałów. Wszystkie trzy władze tak będą urządzone, iż żadna nie może wtrącać się w obowiązki innych. 9) Ustawa iest powszechną wolą wszystkich obywateli przez ich reprezentantów w Stanach. Podług przepisów konstytucyi wszyscy wolywaią do prawodawstwa przez obieranie reprezentantów. Konstytucyia oznaczy, którzy obywatele obranemi bydź nie mogą. Ustawy stanowione będą albo iednomyślnością, albo większością głosów po dokładnem roztrząsaniu. 10) Inicyatywa ustaw iest przy Stanach. 11) Król nie może się znaydować na posiedzeniach Stanów, tylko przy otwarciu i zamknięciu ich posiedzeń. 12) Stany zgromadzaią się raz w rok w stolicy; konstytucyia oznaczy do tego dzień. Zgromadzenie ich trwa trzy miesiące i ieżeli dwie trzecie części deputowanych ugodzą się, może bydź na miesiąc przedłużone. Król nie może Stanów ani odroczyć, ani rozwiązać. 13) Osoby deputowanych są nietykalne, i za swoie mniemania nie odpowiadaią. 14) Do Stanów należy mianowanie rejencyi, ieżeliby tego zachodziła potrzeba, i przepisać sposób iakim saukcyionowane na owczas będą ustawy. Do Stanów należy daley zatwierdzać zaczepne i odporne przymierza, posiłkowe i handlowe traktaty, zezwolić na wniyście lub nie obcych woysk do kraiu, ustanowić wartość i stępel monet, i inne konstytucyią oznaczone attrybucyie. 15) Wybrana przez Stany z 7 członków złożona junta zostawać zawsze w stolicy będzie, dla zwołania w przepisanych przez konstytucyią przypadkach nadzwyczaynie Stanów i czuwania nad ich prawami. 16) Osoba Króla iest nietykalną. Ministrowie są odpowiedzialnemi za uskutecznienie ustaw, za nadwerężenie wolności, bezpieczeństwa i prawa własności obywateli, za trwonienie lub złe użycie grosza publicznego. 17) Stany oznaczą Królowi i iego rodzinie przy zaczęciu każdego panowania przyzwoitą listę cywilną, a oznaczona przez nie kwota składana będzie rocznie postanowioney przez Krola administracyyney władzy. 18) Będzie rada Stanu, do

którey członki Stany wedle przepisów konstytucyi podaią. 19) Podatki publiczne przez Stany uchwalane będą i one tylko oznaczaią ich wybieranie. Gruntowe podatki będą w rzetelnym stosunku do maiątku każdego rozłożone i nikt nie iest od nich wyięty. 20) Konstytucyia uznaie dług kraiowy, a Stany obmyślą sposoby do spłacenia onego, skoro będzie obrachowany. 21) Portugaliia utrzymywać będzie gotową siłę zbroyną lądową i morską, w iakiey liczbie ią Stany oznaczą. Służyć ona będzie do utrzymania wewnętrznego i zewnętrznego bespieczeństwa państwa i zostaie pod rozkazami rządu. 22) Stany utworzą miłosierne i naukowe zakłady i onem potrzebne fundusze oznaczą.

Dnia 7 Maia 1821.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Przenicy	16	—	15	—	14	—	13	—
— Zyta	11	—	10	15	10	—	9	—
— Jęczmienia	8	—	7	15	7	—	6	—
— Owsa	7	—	6	15	6	—	5	20
— Jagieł	30	—	28	—	27	—	26	—
— Grochu	8	15	8	—	7	15	7	—
— Rzepaku	16	—	15	—	14	15	14	—

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Podaie do wiadomości, iż gdy Senat Rząd. Aktu licytacyi dzierżawy czopowego Skarbowego Miasteczka Trzebini na rok ieden od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maia 1822 w dniu 2 m. b. odbytey nie zatwierdził i Uchwałą z dnia 24 b. m. Nro 1524 licytacyią rzeczoną powtorzyć postanowił; przeto w dniu 15 b. m. od godziny 10 zrana w Biórze Wydziału Dochodów publicznych dochod ten przez publiczną licytacyią więcey daiącemu wypuszczonym będzie, zaczynaiąc od ceny pierwszego wywołania Złp. 2924 to iest: o Złp. ieden tysiąc zniżoney od czynszu dotychczasowego. Vadium wynosi Złp. 292, o innych warunkach w Wydziale każdego czasu zgłaszaiącym się udzieloną będzie wiadomość. — W Krakowie d. 6 Maia 1821 r.

X. Bystrzonowski.
Gadomski, S. W.

Dnia 15 Maia r. b. otwieraią się Kąpiele Siarczane we wsi Swoszowicach milę od Krakowa w Galicyi w kraiu Austryiackim położoney. — Szczęśliwe skutki tych Wód w uleczeniu licznych i rozmaitych chorób zalecaią już ie szczególniey. Właściciel zaś z swey strony, nie opuściwszy starań i kosztów ku wygodzie i przyiemności przybywaiących do Kąpieli Gości, zapewnia wszelką dogodność iaka w Kąpielach znaydować się powinna. *F. Radwański*, Właściciel Swoszowic.

Pisarz Trybunału I. Instancyi Rzeczypospolitey Krakowskiey do Publiczney podaie wiadomości, iż przez licytacyą sprzedane będą dobra Wieyskie Czulice Szlacheckie do Sukcessorów ś. p. Antoniego Hr. Stadnickiego iako to:

1) Seweryna Syna, Henryki Córki Hrabiów Stadnickich małoletnich w opiece Stanisława Hr. Męcińskiego O. K. P. w Krakowie pod L. 674 mieszkaiącego będących.

2) Ignacego Hr. Stadnickiego wieloletniego Syna w Krakowie pod L. 637 mieszkaiącego.

3) Teofili Hr. Stadnicki, Córki pełnoletniey w Krakowie pod L. 634/5 mieszkaiącey.

4) I do nieprzytomnego Adama Hr. Stadnickiego którego Kuratorem Sądownie ustanowionym iest W. Michał Strożecki Patron w Krakowie pod L. 126 mieszkaiący, prawem własności należące. — W Gminie Kościelniki I. Okręgowey wsiowey Rzeczypospolitey Krakowskiey leżące, składaiące się z iednego Folwarku tegoż Nazwiska, z gruntami ornemi, ogrodami, łąkami, stawem, sadzawkami do tegoż folwarku należącemi, z dworem, officynami, budowlami dworskiemi i ekonomicznemi, karczmą młynem i kuźnią, powinności Włościan podług Inwentarza dworowi swemu odbywaiącemi, z pańszczyzną roczną według powołanego Inwentarza odrabianą, w których to dobrach znayduie się:

1) Zagrodników po trzy dni w tydzień piesze robiących dwudziestu ieden.
2) Chałupników po dwa dni w tydzień piesze robiących czterech.

Tak Zagrodnicy iak Chałupnicy maią Chałupy i grunta Dworskie

3) Komornic znayduie się 14 które przez cały rok Pańszczyznę pieszo robią

4) Gruntów ornych w ogóle obeymuie ta zaięta nieruchomość Morgów Chełmińskich 360 czyli Włok takichże dwanaście, które to grunta zasiewaią się w dwóch częściach oziminami i iarzynnym zbożem, a trzecia część na ugor zostawia się.

5) Łąki obeymuią Morgów sześćdziesiąt cztery z których siana zbiera się wozów czworokonnych około 85.

W tychże Dobrach znayduie się Kościół Parafiialny z budowlami Plebańskiemi i gruntami do teyże Plebanii należącemi, którego Kollatorami są Sukcessorowie ś. p. Antoniego Hr. Stadnickiego wyżey wymienieni.

Dobra te graniczą na wschód słońca z Wsią Rządową Wąsowam do Królestwa Polskiego należącą, Folwarkiem Czernichowem Attinencyą do tychże dóbr Czulice należącą, za granicą Kraiu Rzeczypospolitey Krakowskiey w Królestwie Polskim leżącą, a ninieyszey sprzedarzy nie uległym. Na południe z Wsią Wrożenicami do Probostwa Mogilskiego należącą, a na północ z Wsią Wroninem do funduszu S. Ducha w Krakowie będącego należącą. Dobra te Czulice sprzedane zostaną przez publiczną licytacyą na żądanie W. Jerzego Bajera Ob. Rzpltey Krakowskiey, dóbr Wsi Gorzkowa w Cyrkule Bocheńskim Galicyi C. K. Austryackiey sytuowaney Dziedzica, tamże w Gorzkowie mieszkaiącego, a to na satysfakcyą summy 2000 czerwonych złotych hollenderskich do obligu Notaryalnego d. 1 Lipca 1811 r. przed Walentym Lichockim Notaryuszem Departamentu Krakowskiego zeznanego, i w Aktach hipoteki właściwey Vol: II. na karcie 920 pod N. 1005 dnia 16 Stycznia 1813 r. na tychże dobrach Czulice Intabulowanego należącey się z prowizyą i kosztami. — Zaięcie dóbr tychże Czulice przez Sądowego Komornika Jacka Kaweckiego, pod dniem 13 Grudnia 1820 r. zaczęte, a z dniem 15 Grudnia tegoż roku 1820 dopełnione zostało,

Kopiie tegoż zaięcia stósownie do przepisu Prawa iedną Pisarzowi Sądu Pokoiu Okręgu Mogilskiego Floryanowi Rossiewiczowi pod d. 15 Grudnia 1820 r., drugą Wóytowi Gminy I. Kościelniki Okręgu Wąsowego Rzeczypospolitey Krakowskiey pod d. 18 Grudnia 1820 r. przez Filipa Łysikowskiego Woźnego Wręczone zostały.

Tenże protokół zaięcia w Księgi Hipoteczne W. M. Krakowa Vol: III. d. 21 Grudnia 1820 r. na karcie 75 pod N. 12 wpisanym został. — Zaś w Kancellaryi Pisarza Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i Jego Okręgu w podobnąż Księgę Nieruchomości Vol: II. od karty 590 do karty 598 L. 66 pod d. 3 Stycznia 1821 roku wpisany, a razem Sukcessorowie ś. p. Antoniego Hr. Stadnickiego wyżey wyrażeni iako dłużnicy uwiadomieni zostaię.

Dzierżawcy i lokatorowie w tychże dobrach znayduią się iako to:

1) W. Onufry Biegański Dzierżawca dóbr Czulic z mocy Kontraktu Notaryalnego pod d. 9 Maia 1815 r. na lat siedm zawartego, któren z dóbr ogólnych Czulic z Attinencyą Czernichów nie zaiętą płaci rocznie złp. 14,000.

2) JP. Eufrozyna Sawicka posiadaiąca tytułem zastawu w procencie od summy 6000 złp. gruntów morgów dziesięć z Chałupą Zagrodniczą.

3) W Karczmie Magdalena Salicka Szynkarka dworska, dworskie tronki szynkuiąca.

4) W Młynie dworskim Michał Mikołayski Młynarz od Dworu osadzony.

5) W Kuźni Dworskiey Józef Nowak Kowal od Dworu równie umieszczony. Sprzedarz dóbr tychże popierać będzie przez publiczną licytacyą W. Adam Krzyżanowski O. P. D. Adwokat przy Sądach Rzpltey Krakowskiey w Krakowie pod L. 561 mięszkaiący.

Pierwsza publikacyia warunków sprzedarzy dóbr tychże dnia 16 Lutego r. b. 1821 odbyła się. Następne termina podług art: 702 K. P. S. na Audyencyi Trybunału I Instancyi Rzeczypospolitey Krakowskiey nastąpią.

Dobra te d. 27 Kwietnia r. b. za Summę 154,000 W. Jerzemu Baierowi sprzedaż popieraiącemu na Audyencyi Trybunału przygotowawczo zostały przysądzone. Przysądzenie stanowcze wsi Czulice odbędzie się na Audyencyi Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa w dniu 23 Czerwca 1821 r. o godzinie 10 zrana. — W Krakowie dnia 3 Maia 1821 roku.

Kuliczkowski, Pisarz.